

A 2023. évi adóváltozások fő irányainak bemutatása

Az Országgyűlés 2022. november 22-én fogadta el az egyes adótörvények módosításáról szóló 2022. évi XLV. törvényt (a továbbiakban: Módtv.), mely az adminisztráció egyszerűsítése, az európai uniós jogharmonizáció és a gazdaság fehéritése érdekében szükséges adómódosításokat tartalmazza, továbbá néhány módosítás a változó ágazati jogszabályok, valamint a jogalkalmazás során felmerülő kérdések miatt vált szükségessé.

1. Az adminisztráció egyszerűsítése

Az **adminisztráció egyszerűsítése** témában érdemes kiemelni az **átalányadózást érintő egyszerűsítéseket**. Az új kata választására nem jogosult egyéni vállalkozók számára az átalányadózás jelenti a legegyszerűbb adózási formát, amelyet idén már közel 200 ezren választottak. Ennek a körnek lényegesen egyszerűsödik az adminisztrációja a bevallások számának csökkentésével és a személyi jövedelemadó és a járulék, valamint a szociális hozzájárulási adó megfizetésének összehangolásával, illetve egyes adminisztratív korlátozások eltörlésével.

A legfontosabb egyszerűsítés az átalányadózást alkalmazó egyéni vállalkozók számára az, hogy 2023. január 1-jétől a személyi jövedelemadó előlegéhez hasonlóan csak negyedévente, a tárgynegyedévet követő hónap 12. napjáig kell bevallaniuk és megfizetniük a szociális hozzájárulási adót és a társadalombiztosítási járulékot, a közterhek megállapítása azonban továbbra is havonta történik. 2023-tól az adózási mód választásánál csak azt kell figyelembe venni, hogy az egyéni vállalkozók tárgyévi várható bevétele ne haladja meg a minimálbér tízszeresét, a kizárólag kereskedelmi tevékenységet folytató vállalkozó esetében pedig a minimálbér ötvenszeresét.

Szintén a mikrovállalkozásoknak, egyéni vállalkozóknak jelent **egyszerűsítést a helyi iparűzési adó fizetésének** – adózási módtól független – egyszerűsített meghatározása, amelynek révén az érintett kör nagyrészenek bevallást sem kell tennie, mindössze évente egyszer megfizetni az adót. Az új szabályt bármely iparűzésiadó-alany alkalmazhatja, amelynek évi bevétele nem több, mint 25 millió forint, illet-

ve kiskereskedő átalányadózó egyéni vállalkozó esetén nem több, mint 120 millió forint. A székhely, telephely szerinti önkormányzatonkénti iparűzésiadó-alap a bevételtől függően sávosan differenciált lesz. 12 millió forint bevételig az iparűzésiadó-alap 2,5 millió forint, a 12 és 18 millió forint közötti bevételi sávban 6 millió forint, 18 és 25 millió forint bevétel között, illetve – kiskereskedő átalányadózó esetén – 120 millió forint bevételig pedig 8,5 millió forint lesz az iparűzési adó egyszerűsített alapja. Ez 2%-os iparűzési adóval számolva rendre 50 ezer, 90 ezer és 120 ezer forintos adókötelezettséget jelent.

Az adóévi adóelőleg összege az előző adóév adójának összegével egyezik meg. Például 2023-ban a 2022. évi adóösszeget kell előlegként megfizetni, és a kisvállalkozónak 2024-ben bevallást kellene benyújtania a különbözet rendezésére. A módosítás új előlegösszeget fogalmaz meg erre az adóévre azon vállalkozók számára, amelyek az előző adóévi bevételi adatok alapján is kisvállalkozónak minősülnek. Ennek a csoportnak az adóelőleg összegét az új adóalap-megállapítási módszer alkalmazásának első évében az előző adóévi bevételből kiindulva kell megállapítani.

Adóbevallást csak akkor kell benyújtani, ha a vállalkozó bevétele a sávhatárt átlépi, vagy adóköteles tevékenységét a településen megszünteti.

Az egyszerűsített tételes iparűzésiadóalap-megállapítást alkalmazó kataalanyoknak az adófizetésen túl nincs egyéb teendőjük.

A módszer alkalmazása önkéntes, az adózó döntésétől függ, a teljes évre és valamennyi adókötelezettséggel érintett településre vonatkozik. A vállalkozó továbbra is választhatja az adóalap kimunkálását és az annak megfelelő adófizetést, adóbevallás benyújtását is.

A könnyebb, gyorsabb és hatékonyabb ügyintézés érdekében az **eljárési szabályok** is egyértelműbbek lesznek. Az adóeljárési szabályok között megjelennek az átalányadózás egyszerűsítésére, a biztosítási jogviszony automatikus lezárására vonatkozó új szabályok, továbbá a Módtv. pontosítja a szokásos piaci ár megállapítására vonatkozó rendelkezéseket is.

Az **adóvégrehajtásra** vonatkozó szabályozás is egyértelműbbé válik azáltal, hogy változnak a NAV részére küldött közigazgatási határozatok végrehajtására vonatkozó szabályok. A meghatározott cselekmények végrehajtása kapcsán a közreműködő szervezetek kiválasztására vonatkozó rendelkezés kiegészül, így akkor is felhívhatók a gazdálkodó szervezetek ajánlattételre, ha a közreműködő szervezetektől nem érkezik érvényes ajánlat.

Az adóregisztrációs szabályok pontosítása kapcsán az átmeneti rendelkezésben meghatározott jogvesztő határidőt meghosszabbították 30 napról 60 napra annak érdekében, hogy az adózók számára kellő felkészülési idő álljon rendelkezésre a kérelem benyújtására.

A **reklámadó** még egy évre, 2023-ra is felfüggesztésre kerül. A reklámadó 0%-os mértéke időbeli hatályának meghosszabbításával összefüggésben a **társasági adót** érintő módosítás a 2023. december 31-ig terjedő időszakban kizárja a nem elismert költségre vonatkozó Tao. törvényi rendelkezés alkalmazandóságát.

Az országos közlekedésszervező jelenleg feltételes (a társaságiadó-fizetési kötelezettség hiányától függő) mentességet élvez valamennyi helyi adó alól. Az országos közlekedésszervezőt a mentesség nem illeti meg, ha keletkezett az adóévet megelőző évben folytatott tevékenységének jövedelme után társaságiadó-fizetési kötelezettsége. A módosítással a közlekedésszervezői tevékenységgel összefüggően felmerült közvetített szolgáltatások értéke korlátozás nélkül vonható le a nettó árbevételből az iparűzési adó alapjának számítása során.

Mentesülnek a **pénzügyi tranzakciós illeték** alól a Diákhitel Központ Zrt. diákhitelek folyósításához kapcsolódó fizetési műveletei, továbbá a Kincstárnál nyitott, a devizában történő helyi iparűzési adó fizetéséhez tartozó technikai számla.

Pénzügyi tranzakciós illeték alóli mentességben részesülnek a jövőben az egységes adatbeviteli megoldás útján benyújtott vagy a fizetési kérelemmel kezdeményezett azonnali fizetési tranzakciók, így pél-

dául a QR-kód használata során megvalósuló tranzakciók. Ezeket az átutalásokat a tranzakciók lebonyolításához használt szabványos üzenetek különböztetik meg a hagyományos módon indított azonnali átutalásoktól, így a tranzakcióban érintett szolgáltatók tudják, melyik tranzakcióra vonatkozik mentesség.

A módosítással a nem magyar piacokra irányuló fizetési és egyéb, a pénzügyi tranzakciós illeték tárgyába tartozó műveletek is mentesülnek a pénzügyi tranzakciós illeték alól, így a külföldre irányuló, külföldi illetőségű személynek nyújtott szolgáltatások is mentessé válnak. A magánszemély ügyfél illetőségét, a szervezetek külföldi illetőségét a székhely, a tényleges üzletvezetés helye szerint kell megállapítani. A jogi személy vagy egyéb jogi megállapodás esetén főszabály szerint a székhely szerinti joghatóságot kell figyelembe venni. A mentesség minden adóalanyra kiterjedne, azaz a magyar székhelyű pénzforgalmi szervezetekre és a külföldről határon átnyúló szolgáltatást nyújtó külföldi székhelyű szervezetekre is.

Az Áfa tv. rendelkezései alapján nem kell alkalmazni a soron kívüli áfabevallási kötelezettséget kiváltó gazdasági tevékenység megszüntetésének szabályait arra az esetre, amikor az adózó egyéni vállalkozóként folytatott tevékenysége nem szűnik meg, csak vállalkozói státuszáról mond le, és tevékenységét adószámos magánszemélyként folytatja tovább.

2023. január 1-jétől bővül az áfa szempontjából jogutódlásnak minősülő esetek köre: új esetkör az agrárgazdaságok átadásáról szóló, 2023. január 1-jétől hatályba lépő új szabályok szerint megvalósuló gazdaságátadás.

A hatályos szabályok szerint, ha a bíróság az **illeték** viseléséről dönt, erről tájékoztatja az állami adóhatóságot, amely fizetési felhívást bocsát ki az illeték összegéről. A jövőben a fizetési kötelezettséget már a bíróság határozata kiváltja, nem lesz szükség az adóhatóság adminisztratív lépésére.

2. Jogharmonizációs célú módosítások

A jogharmonizációs intézkedések körében kiemelkedő jelentőségű a **társaságiadó-információkat tartalmazó jelentésre¹ (CBCR) vonatkozó EU-irányelv átülte-**

1) 2021. december 1-jén került kihirdetésre a 2013/34/EU irányelvnek a társaságiadó-információk egyes vállalkozások és fióktelepek általi közzététele tekintetében történő módosításáról szóló 2021/2101/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv.

tése, amely alapján a 750 millió eurós árbevételt meghaladó vállalkozásoknak külön jelentésben kell nyilvánosságra hozniuk a társasági adóval kapcsolatos információkat. Az új közzétételi kötelezettséget 2023. június 22-ig kell átültetni, és először a 2024. június 22-ét követően kezdődő adóévről kell jelentést tenni.

Az új jelentéstételi kötelezettség az Unióban nem letelepedett, de az Unióban jelentős gazdasági tevékenységet folytató multinacionális vállalatokra is kiterjed leányvállalataikon és fióktelepeiken keresztül. A jelentés országonként bemutatja a társasági adóra és a tényleges gazdasági tevékenységre vonatkozó adatokat, az indokolatlan adóel térítés megakadályozása és a vállalkozáscsoportok átláthatóságának, társadalmi felelősségvállalásának az elősegítése érdekében. A társaságiadó-információkat tartalmazó jelentést a számviteli beszámolóval egyidejűleg kell majd közzétenni.

A bizalmi vagyongazdálkodási tevékenységet végző vagyongazdálkodó alapítvány **társasági adómentességben** és bevallási egyszerűsítésben részesülhet a magánszemélyek közötti vagyonyújtásra irányuló ügyletben, ha csak befektetési bevételei vannak.

Az elektromos töltőállomás adóalap-kedvezménye általános de minimis támogatásként, vagy az Európai Bizottság Válságközleménye alapján – kedvezőbb szabályok szerint is – igénybe vehetővé válik. Az adóalap-kedvezmény az elektromos töltőállomás bekerülési értéke után vehető igénybe. Ez a lehetőség nemcsak a társasági adóban, hanem az energiaellátók jövedelemadó-jában is elérhető lesz a Módtv. alapján.

A belső jogharmonizációt szolgálja a **lakásáfaszabályok** átmeneti rendelkezéseinek módosítása is. Veszélyhelyzeti rendelkezés alapján az új lakóingatlanok építésére 2024. december 31-ig 5%-os adómérték vonatkozik. A módosítás a 2024. december 31-ig megkezdett projektek esetében (bejelentés vagy építési engedély alapján) az alkalmazást 2028. december 31-ig teszi lehetővé. Átvezetésre kerülnek továbbá az áfaszabályozásba az építésügyi jogszabályokban bekövetkezett változások is az egyértelmű alkalmazhatóság érdekében.

2021. július 1-jén léptek életbe az elektronikus kereskedelem áfakezelését érintő megújult szabályok, amelyek keretében módosultak a Közösségen belüli távértékesítésre vonatkozó rendelkezések, bevezetésre került az import

távértékesítés fogalma, valamint lehetővé vált az ezen ügyletek utáni áfa bevallása és megfizetése az egyablakos rendszerek keretében. A módosítás megszünteti azt a jogbizonytalanságot, amely a kis- és középvállalkozások esetében az elektronikus kereskedelemre vonatkozó áfaszabályok alkalmazása kapcsán biztosított egyszerűsítés tekintetében állt fenn. Így egyértelművé válik, hogy például Közösségen belüli távértékesítés esetén az ún. uniós egyablakos rendszer alkalmazásának választása egyúttal a főszabály szerinti adózás választását is jelenti a kivételes szabályok helyett.

Szintén az elektronikus kereskedelemben alkalmazandó áfaszabályokat illetően rendezi a módosítás azt a kérdést, hogy már az idei év során sem kell beszámítani az alanyi adómentességre jogosító bevételi értékhatárba azoknak az e-kereskedelemre vonatkozó ügyleteknek a bevételeit, amely ügyletek vonatkozásában az egyébként alanyi adómentességet választott adóalany nem alkalmazhatja az alanyi adómentesség szabályait.

Az Áfa tv. alapján a kis- és közepes vállalkozások számára biztosított egyszerűsítés értelmében a Közösségen belüli távértékesítés után meghatározott bevételi értékhatár alatt nem a rendeltetési, hanem a termék feladási helye szerinti tagállamban kell az áfát megfizetni. A szabályozás ugyanakkor választási lehetőséget biztosít a kis- és közepes vállalkozások számára, amelynek értelmében a főszabály szerinti teljesítési hely szerint adózhatnak. A főszabály szerinti adózás kapcsán egyszerűsítésként az áfaszabályozás lehetővé teszi az uniós egyablakos rendszer alkalmazásának választását.

A 2006/112/EK tanácsi irányelv eredetileg 2022. július 1-ig tette lehetővé a tagállamok számára a fordított adózás alkalmazását egyes termékek és szolgáltatások esetében. A 2022/890/EK tanácsi irányelv ezt a lehetőséget 2026. december 31-ig meghosszabbította. A fordított adózás kivezetésére vonatkozó határidő is rögzítésre kerül a magyar szabályban.

A **jövedéki törvény** jogharmonizációs célú módosításai összhangot teremtenek a kihirdetett bizottsági végrehajtási rendelettel, és meghatározzák a teljesen denaturált alkohol szállításánál alkalmazandó jövedéki okmányokat. Újabb államokkal bővül a hatóságok közötti együttműködés a pénzügyi számlainformációk, valamint a multinacionális vállalatok meghatározott adatainak

átadása terén. Biztosítottá válik az automatikus információcsere további országokra való kiterjesztése.

A belső jogharmonizációt szolgálják a **Különleges Munkavállalói Résztulajdonosi Programmal** kapcsolatos változások a társasági adó, a személyi jövedelemadó és az illeték terén.

A **kisvállalatiadó-alanyiság** megszűnik az adóév első napjától azokban az esetekben, ha az adózó a társasági adó tőkekivonásra, illetve adóelkerülésre vonatkozó különös rendelkezéseinek alkalmazásával társaságiadóalap-módosítást hajtott volna végre. Ennek eredményeképpen az adózó a társasági adó hatálya alá visszalépve adózik az érintett ügyletei után. A kisvállalatiadó-alanyiság választásakor, illetve az adóalanyiság megszűnési esetei között a jövőben azt kell vizsgálni, hogy a társaságiadó-szabályok kamatlevonás-korlátozási szabályainak alkalmazásával társaságiadóalap-módosítást végrehajt-e, illetve végrehajta-e.

A **reklámadótörvény** módosításait egyrészt az Európai Bíróság ítéletei indokolták, másrészt abból erednek, hogy a legfontosabb külföldi szereplők regisztráltak Magyarországon, így egyszerűsíthető a szabályozás.

A másik tagállamban vagy külföldi államban ingatlanokra elrendelt vagyoneklobzás **végrehajtására** vonatkozó szabályok az ingóságok tekintetében is alkalmazandók, ami *a befagyasztást és az elkobzást elrendelő határozatok kölcsönös elismeréséről szóló, az Európai Parlament és a Tanács 2018. november 14-i (EU) 2018/1805 rendeletének* való megfelelést szolgálja.

3. A gazdaság fehérítését szolgáló intézkedések

A nyugtaadatokra előírandó adatszolgáltatás érdekében a módosítás felhatalmazást ad miniszteri szintű jogalkotásra a nyugtákról történő általános adatszolgáltatás, valamint a pénztárgéptől eltérő, gépi nyugta kibocsátására alkalmas eszközökkel, technikákkal kapcsolatos részletszabályok megállapítására.

A kedvezményezett részesedéscsere alapján megszerzett részesedésre elszámolt értékvesztéssel már az értékvesztés elszámolásának évében meg kell növelni az **társaságiadó-alapot**, nem lehet a növeléssel várni a kivezetésig. A kedvezményezett részesedéscserére érvényesített adózási halasztás ezáltal a számviteli elszámolásokkal párhuzamosan jelenik meg a társaságiadó-alapban. Ez nem keletkeztet többlet adóterhet.

A kapcsolt vállalkozások közötti ingatlanátruházás a hatályos szabályok szerint mentes a **visszterhes vagyontátruházási illeték** alól, ha az illetékkötelezettség keletkezése napján a vagyonszerző főtevékenysége saját tulajdonú ingatlan eladása, saját tulajdonú vagy bérelt ingatlan bérbeadása, üzemeltetése. A szabály könnyen kijátszható, ezért a mentesség feltétele szigorodik; a jövőben a vagyonszerzőnél az ingatlan bérbeadásából, üzemeltetéséből, eladásából eredő árbevételnek el kell érnie a társaság összes árbevételének legalább a felét.

Az eljárási illeték megfizetésére 2024-től már nem használható illetékbélyeg. A jogalanyoknál lévő, fel nem használt illetékbélyegeket 2029. december 31-ig lehet visszaváltani az állami adóhatóság útján. A bíróság által megállapított eljárási illeték esedékességének törvényjavaslat szerinti 15 napos határideje 60 napra növekszik.

IZER NORBERT – KÜ ERZSÉBET